

**МІНІСТЕРСТВО ЮСТИЦІЇ УКРАЇНИ
АКАДЕМІЯ ДЕРЖАВНОЇ ПЕНІТЕНЦІАРНОЇ СЛУЖБИ**

**ПРОГРАМА
ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ З ІНОЗЕМНОЇ МОВИ (НІМЕЦЬКА)
для вступу на навчання на перший (бакалаврський) рівень вищої освіти
на базі повної загальної середньої освіти за спеціальностями:
051 «Економіка», 053 «Психологія», 262 «Правоохоронна діяльність»**

Розглянуто та схвалено на засіданні
вченої ради Академії
«21» квітня 2023 року, протокол № 3

Пояснювальна записка

Програма вступного випробування з іноземної мови створена з урахуванням основних положень Державного стандарту базової та повної загальної середньої освіти, Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти (рівень B1) та рівнів навчальних досягнень вступників середніх шкіл, викладених у змісті чинної програми з іноземних мов для загальноосвітніх навчальних закладів України (2-11 класи).), Національної доктрини розвитку освіти України у XXI столітті, Закону України «Про вищу освіту».

Мета програми – зорієнтувати абітурієнтів у підготовці до вступних випробувань. Вступне випробування з іноземної мови для вступників до Академії проводиться у формі тестів. Зміст тестових завдань подається на автентичних зразках літературного мовлення, прийнятого у Німеччині та відповідає сферам і тематиці ситуативного спілкування, зазначеним у шкільній програмі.

Об'єктом контролю є читання і письмо як види мовленнєвої діяльності, а також лексичні і граматичні аспекти іншомовної комунікації.

Метою вступного випробування є комплексна перевірка рівня сформованості іншомовної комунікативної компетенції у вступників загальноосвітніх навчальних закладів відповідно до Державного стандарту базової та повної загальної середньої освіти, чинних навчальних програм та Загальноєвропейських Рекомендацій з мовної освіти.

Завдання спрямовані на перевірку:

- рівня сформованості іншомовної компетенції в читанні орієнтованої на розуміння основної інформації (ознайомлювальне читання), повної інформації (вивчаюче читання) та пошук окремих фактів (вибіркове читання);
- рівня сформованості писемної мовленнєвої діяльності спрямованої на виконання комунікативно-творчих видів діяльності: написання повідомлень, описів, роздумів на різні теми, пов'язані з інтересами та комунікативними потребами, що узгоджуються із змістом шкільної навчальної програми;
- лексико-граматичних навичок (використання мови), контроль яких передбачає визначення рівня сформованості мовних навичок: здатності самостійно добирати і утворювати лексичні одиниці та граматичні явища відповідно до комунікативних потреб спілкування у межах сформульованих завдань.

При виконанні тесту абітурієнт повинен виявити наступні знання, комунікативні вміння та навички:

- розуміти основний зміст автентичного тексту;
- знаходити спеціальну або необхідну інформацію в автентичних текстах різнопланового характеру;
- повністю розуміти зміст автентичного тексту, якщо значення незнайомих слів розкривається на основі лінгвістичної та контекстуальної здогадки;
- розуміти структуру тексту, розпізнавати зв'язки між частинами тексту;
- розрізнати значення окремих лексичних одиниць відповідно до контексту;
- правильно використовувати граматичні форми частин мови та частини мови відповідно до контексту.

Зміст програми вступного випробування

1. Читання

Мета — визначити рівень сформованості вмінь абітурієнтів читати і розуміти автентичні тексти самостійно, у визначений проміжок часу.

Вимоги щодо практичного володіння читанням як видом мовленнєвої діяльності

У тестах оцінюється рівень розуміння тексту, уміння вступника узагальнювати зміст прочитаного, виокремлювати ключові слова та визначати значення незнайомих слів за контекстом або словотворчими елементами.

Вступник розуміє прочитані автентичні тексти різних жанрів і стилів, що відображають реалії життя та відповідають віковим особливостям вступників шкіл; знаходить та аналізує необхідну інформацію, робить висновки з прочитаного; виділяє головну думку/ідею, диференціює основні факти і другорядну інформацію; аналізує і зіставляє інформацію, розуміє логічні зв'язки між частинами тексту.

Вступник читає і розуміє автентичні тексти різних жанрів і видів, розглядаючи їх як джерело різноманітної інформації і як засіб оволодіння нею.

Добір текстів для читання, а також ситуацій для писемного мовлення має здійснюватись відповідно до тематики спілкування, окреслені в Програмі з іноземних мов. Основними критеріями вибору текстів є їхня автентичність, прозорість, обсяг і відповідність інтересами сучасної молоді.

Форми завдань:

- вибір правильної відповіді;
- встановлення відповідності (добір логічних пар);
- заповнення пропусків у тексті;
- знаходження аргументів та висновків;
- вибір назв абзаців тексту із запропонованих назв.

Вступники повинні вміти:

- виокремлювати загальну інформацію із документів, що використовуються в повсякденному спілкуванні (короткі повідомлення для друзів, оголошення, проспекти, меню і т.д.);
- знаходити загальну та детальну інформацію із документів, що використовуються в повсякденному житті (оголошення, проспекти, меню, розклад руху поїздів тощо);
- виділяти детальну інформацію про осіб, факти, події тощо; розрізняти фактографічну інформацію і враження;
- надавати точну та детальну інформацію в текстах, що стосується повсякденного життя, написаних розмовною літературною мовою;
- сприймати точки зору авторів на конкретні та абстрактні теми;
- розуміти різножанрові тексти, включаючи уривки художніх творів та творів публіцистичного стилю; розуміти структуру тексту і розпізнавати зв'язки між його частинами.

2. Використання мови

Мета — визначити рівень володіння лексичним та граматичним матеріалом, що дадуть можливість вступникам вільно спілкуватися.

Вимоги щодо практичного володіння лексичним та граматичним матеріалом

У тестах оцінюється рівень знань лексичного і граматичного матеріалу вступників. Вступник вміє аналізувати і зіставляти інформацію, добирати синоніми, фразові дієслова відповідно до контексту, розуміє логічні зв'язки у тексті.

Форми завдань:

- вибрати одну правильну відповідь із чотирьох запропонованих варіантів;
- заповнити пропуски у тексті, використовуючи запропоновані слова або словосполучення.

Вступники повинні вміти:

- ідентифікувати та вибирати правильні формулювання для вживання в мові лексичних одиниць та граматичних конструкцій в процесі писемного спілкування.

У тестах використовуються зразки писемного мовлення країни, мова якої вивчається. Уміння вступників перевіряються за допомогою тестових завдань множинного вибору (з вибором однієї правильної відповіді).

Тест складається із коротких текстів/уривків текстів обсягом до 200 слів, які перевіряють розуміння інструкцій, офіційних повідомлень та рекламних оголошень, а також уривків із рекламних буклетів, листів, газет, журналів.

3. Писемне мовлення

Мета — визначити рівень сформованості в абітурієнтів навичок та вмінь, необхідних для вирішення на письмі комунікативних завдань, що пов'язані із повсякденним життям.

Вимоги щодо практичного володіння письмом як видом мовленнєвої діяльності

У тесті перевіряється вміння здійснювати спілкування у писемній формі відповідно до поставлених комунікативних завдань.

Вступник володіє функціональними стилями писемного мовлення в межах, визначених програмою загальноосвітніх навчальних закладів з іноземних мов, що також відповідає Загальноєвропейським рекомендаціям з мовної освіти (рівень B1).

Вступник уміє писати особисті і ділові листи, використовуючи формули мовленнєвого етикету, прийняті в країнах, мова яких вивчається, розповідаючи про окремі факти та події

свого життя, висловлюючи власні міркування і почуття, описуючи плани на майбутнє та запитуючи аналогічну інформацію, а також передавати повідомлення у вигляді записки довільної форми.

Вступник уміє повідомити про перебіг подій, описати людину або предмет; написати повідомлення про побачене, прочитане, почуте; уміє обґрунтувати власну точку зору.

Завдання для писемного мовлення формулюється у вигляді мовленнєвих ситуацій, у змісті яких мають бути чітко визначені мета і об'єкт спілкування. Вибір комунікативної ситуації передбачає міжкультурне спілкування, і відтак зміст мовленнєвих ситуацій має включати соціокультурні особливості країни, мова якої вивчається і України.

Обсяг письмового висловлювання складає не менш ніж 100 слів.

Форма завдання

Ця складова частина тесту передбачає створення власного письмового висловлювання відповідно до запропонованої комунікативної ситуації. Від вступників вимагається написати власне письмове висловлювання на основі конкретної ситуації і направляючих вказівок: письмових підказок (повідомлень, листів, оголошень, реклами тощо).

Вступники повинні вміти:

- писати розповідь, передавати/розказувати про перебіг подій, описати людину, предмет;
- написати статтю, щоб передати/переказати перебіг подій, надати детальний опис та порівняння людей, предметів; передати особисті повідомлення в короткому листі відповідного зразка або в довільній формі, щоб сформулювати запрошення, описати почуття, привітати з успіхом, подякувати, вибачитися чи запропонувати допомогу або відповісти на повідомлення такого типу;
- висловити свою точку зору та аргументувати її.

Тематика текстів для читання

1. Особистісна сфера

- Повсякденне життя і його проблеми.
- Сім'я. Родинні стосунки.
- особистісні пріоритети.
- Характер людини.
- Режим дня.
- Здоровий спосіб життя.
- Дружба, любов
- Стосунки з однолітками, в колективі.
- Світ захоплень.
- Дозвілля, відпочинок.
- Особистісні пріоритети.
- Плани на майбутнє, вибір професії.

2. Публічна сфера

- Подорожі, екскурсії.
- Культура і мистецтво в Україні та в країні, мова якої вивчається.
- Спорт в Україні та в країні, мова якої вивчається.
- Література в Україні та в країні, мова якої вивчається.
- Засоби масової інформації.
- Молодь і сучасний світ.
- Людина і довкілля.
- Одяг.
- Покупки.
- Харчування.
- Науково-технічний прогрес, видатні діячі науки.
- Україна у світовій спільноті.
- Свята, знаменні дати, події в Україні та в країні, мова якої вивчається.
- Традиції та звичаї в Україні та в країні, мова якої вивчається.
- Видатні діячі історії та культури України та країни, мова якої вивчається.

- Визначені об'єкти історичної та культурної спадщини України та в країні, мова якої вивчається.
- Музеї, виставки.
- Кіно, телебачення.
- Обов'язки та права людини.
- Міжнародні організації, міжнародний рух.
- **III. Освітня сфера.**
- Освіта, навчання, виховання.
- Шкільне життя.
- Улюблені навчальні предмети.
- Система освіти в Україні та в країні, мова якої вивчається.
- Іноземні мови у житті людини.

Вимоги щодо володіння мовною компетенцією

Морфологія

Артикль: Означений артикль. Неозначений артикль. Нульовий артикль.

Іменник: Рід іменників. Однина і множина іменників. Сильна, слабка, жіноча відміна іменників.

Прикметник: Сильна, слабка, мішана відміна прикметників. Ступені порівняння прикметників.

Прислівник: Прислівники місця, часу, причини й мети, модальні, займенникові прислівники. Ступені порівняння прислівників.

Займенники: Особові, присвійні, вказівні, питальні, відносні, неозначені займенники. Взаємний, безособовий займенник.

Числівник: Кількісні і порядкові числівники

Прийменник: Прийменники, що керують родовим відмінком. Прийменники, що керують давальним відмінком.

Прийменники, що керують знахідним відмінком. Прийменники, що керують давальним і знахідним відмінком.

Дієслово: Сильні, слабкі, неправильні дієслова. Модальні дієслова. Зворотні дієслова.

Утворення і вживання часових форм дієслів: **Präsens, Präteritum, Perfekt, Plusquamperfekt, Futurum I.**

Пасивний стан дієслова: **Präsens Passiv, Präteritum Passiv.**

Наказовий спосіб дієслів.

Неозначена форма (Infinitiv) з часткою **zu** і без неї. Інфінітивні звороти **um ... zu, (an)statt ... zu, ohne ... zu.**

Дієприкметники: Partizip I, Partizip II.

Синтаксис

Речення: Розповідне, питальне, спонукальне речення. Члени речення. Прямий і зворотний порядок слів.

Складносурядне речення зі сполучниками сурядності, які не впливають на порядок слів: **und, aber, oder, denn, sondern**, та сполучниками і сполучниками-прислівниками, які можуть впливати на порядок слів: **darum, trotzdem, dann, deshalb.**

Складнопідрядне речення: Означальні підрядні речення (Attributsätze). З'ясувальні підрядні речення (Objektsätze). Підрядні часу (Temporalsätze). Підрядні причини (Kausalsätze). Підрядні мети (Finalsätze). Підрядні місця (Lokalsätze). Умовні підрядні речення (Konditionalsätze)

Список рекомендованої літератури

1. Bayerlein O., Demme S., Funk H., Kuhn C. Studio d. Deutsch als Fremdsprache. Kurs- und Übungsbuch. A1 – B1. Cornelsen Verlag, 2014.
2. Kopp G., Büttner S., Alberti J. Planet A1 – B 2. Kurs- und Übungsbuch. Hueber Verlag GmbH, 2013.
3. Specht F., Glas-Peters S., Pude A., Evans S. Menschen. A1 – B1. Hueber Verlag GmbH, 2014.

4. Fandrych C., Tallowitz U. Klipp und Klar. Übungsgrammatik, Grundstufe, Deutsch in 99 Schritten. A1 – B1. Ernst Klett Sprachen GmbH, 2015.
5. Fandrych C., Tallowitz U. Sage und Schreibe – Übungswortschatz, Grundstufe Deutsch. A1 – B1. Ernst Klett Sprachen GmbH, 2016.
6. Грицюк І. Комплексне видання (ЗНО 2018). Німецька мова. Вид-во: Підручники і посібники, 2018.